

**Postanowienie z dnia 20 maja 1997 r.
II UKN 117/97**

Spór dotyczący wysokości składki na ubezpieczenie społeczne pracowników, wynikający z różnicy poglądów stron co do podstawy prawnej jej wymiaru, jest sprawą "o określenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne", w której kasacja nie przysługuje (art. 393 pkt 5 KPC).

Przewodniczący SSN: Maria Tyszel, Sędziowie SN: Józef Iwulski, Barbara Wagner (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 20 maja 1997 r. sprawy z wniosku Przedsiębiorstwa E.-B.-P. w K. Bogdana K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w Chorzowie o wysokość składki na ubezpieczenie społeczne, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 października 1996 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

o d r z u c i ć kasację i zasądzić od wnioskodawcy na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 200 zł (słownie złotych: dwieście).

U z a s a d n i e n i e

Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w C. decyzją z dnia 13 listopada 1995 r. zobowiązał Przedsiębiorstwo ?E.-B.-P.@ w K. do zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne z odsetkami i opłatą dodatkową w łącznej kwocie 28.568, 82 zł. Organ rentowy ustalił, że w okresie od maja 1994 r. do sierpnia 1995 r. Bogdan K. - właściciel Przedsiębiorstwa ?E.-B.-P.@ - za pracowników zatrudnionych za granicą odprowadzał składkę na ubezpieczenie społeczne w wysokości przewidzianej w § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1990 r. w sprawie wysokości i podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zgłaszania do ubezpieczenia społecznego oraz rozliczania składek i świadczeń z ubezpieczenia społecznego (jednolity tekst: Dz.U. z 1993 r. Nr 68, poz. 330 ze zm.), gdy tymczasem winien był opłacać składkę w wysokości określonej w § 9 tego rozporządzenia .

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z dnia 21 marca 1996 r. [...] oddalił odwołanie Bogdana K. od powyższej decyzji. Sąd ustalił, że w dniu 1 marca 1994 r. odwołujący się zawarł porozumienie z niemieckim przedsiębiorstwem ?Grupa Schockemohle und Willenberg@ na dostawę prefabrykatów zbrojarskich. Pracownicy zatrudnieni przy produkcji owych prefabrykatów mieli być przeszkoleni przez kontrahenta niemieckiego. W wykonaniu porozumienia w okresie od maja 1994 r. do sierpnia 1995 r. pracownicy Przedsiębiorstwa ?E.-B.-P.@ byli zatrudniani za granicą, za zgodą Urzędu Pracy - Federalnego Zakładu do Spraw Pracy w Vechta. Wynagrodzenie za pracę otrzymywali w Polsce. Podstawę ich zatrudnienia

za granicą stanowiły umowy na czas określony, wynoszący przeciętnie 9 miesięcy. Pracę świadczyli w pełnym wymiarze czasu pracy - 8 godzin na dobę i 46 godzin tygodniowo. W ocenie Sądu, zatrudnienie to nie było zatrudnieniem w celu nauki zawodu ani przyuczenia do wykonywania określonej pracy. Kierowani do pracy za granicą świadczyli ją na rzecz przedsiębiorstwa niemieckiego, a szkolenie było co najwyżej celem ubocznym.

W rewizji od tego wyroku Bogdan K. podniósł zarzuty naruszenia prawa materialnego, a to § 11 rozporządzenia o składkach, sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią materiału zebranego w sprawie oraz rażącego naruszenia prawa procesowego, a to art. 233 KPC, i na tej podstawie wniósł o jego zmianę. Rewidujący podniósł zwłaszcza, że Sąd pominął istotny dla rozstrzygnięcia sprawy fakt, iż zgodę na szkolenie pracowników wydał lokalny urząd pracy - Arbeitsmat Vechta, nie zaś, jak jest to wymagane w innych przypadkach, Centralny Urząd Pracy Republiki Federalnej Niemiec w Duisburgu. Przedsiębiorstwo nie realizowało w spornym okresie żadnych robót budowlanych w ramach umowy o dzieło. Nadto, wszelkie koszty związane z przeszkoleniem w firmie Schockemohle und Willenberg pokrywało Przedsiębiorstwo "E.-B.-P.@ z wynagrodzenia przekazanego przez firmę niemiecką za wykonane w czasie przeszkolenia prace zbrojarskie.

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z dnia 28 października 1996 r. [...] oddalił rewizję. Sąd II instancji podzielił w całości ustalenia Sądu Wojewódzkiego. Jego zdaniem, wykładnia funkcjonalna nakazuje przepis § 11 rozporządzenia z dnia 29 stycznia 1990 r. odnosić tylko do zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego pracowników młodocianych. Pracownicy zatrudnieni za granicą przez Przedsiębiorstwo "E.-B.-P." nie byli pracownikami młodocianymi. Wszyscy oni ukończyli 18 lat (?najmłodszy - rocznik 1967, najstarszy - 1948?) .

Powyższy wyrok Bogdan K. zaskarżył kasacją i wskazując jako jej podstawę naruszenie prawa materialnego, a to "przepisów Kodeksu pracy@ i "przepisów Rozp. RM z dnia 29. 01. 1990 r. w sprawie wysokości składek ...@, wniósł o jego uchylenie ?w całości@. Skarżący nie sprecyzował, które przepisy powołanych aktów prawnych zostały przez Sąd naruszone. Z uzasadnienia kasacji można wnosić, że są to art. 190 i następne KP oraz § 11 rozporządzenia o składkach. Bogdan K. wywiódł, że przepisy Działu dziewiątego Kodeksu pracy oraz akty do nich wykonawcze ?mają na celu wyłącznie szczególną ochronę młodocianych, a nie wyłączenie z możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników dorosłych@. Stąd interpretacja § 11 rozporządzenia o składkach, przyjmująca, że przepis ten ma zastosowanie tylko do pracowników młodocianych, jest błędna.

W odpowiedzi na kasację organ rentowy wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z treści zaskarżonej decyzji można prima facie wnosić, że zawarte w niej rozstrzygnięcie dotyczy wysokości składki na ubezpieczenie społeczne. Przedsiębiorstwo "E.-B.-P.@ w K. zostało bowiem zobowiązane do zapłaty oznaczonej kwoty - 28.568, 82 zł. Jej część - 19.598, 22 zł - stanowi różnicę między składką, według organu rentowego należną, a uiszczoną przez skarżącego. Różnica ta nie wynika jednak z błędnego wyliczenia składki , a zobowiązanie do zapłaty z powodu nieusz-

czenia składki w całości albo nieopłacenia w terminie, lecz jest rezultatem odmiennej interpretacji przepisów rozporządzenia określających sposób ustalenia podstawy wymiaru składki. Kwestią sporną między stronami było bowiem to czy podstawę wymiaru składki za pracowników zatrudnionych przez Przedsiębiorstwo "E.-B.-P.@ w niemieckim przedsiębiorstwie ?Grupa Schockemohle und Willenberg@ ma stanowić wynagrodzenie zadeklarowane przez pracodawcę, za zgodą pracowników, jednak nie niższe od kwoty wynagrodzenia przeciętnego (§9 rozporządzenia), czy ?wynagrodzenie ustalone na podstawie odrębnych przepisów@ (§ 11 rozporządzenia), czy też wynagrodzenie faktycznie wypłacone pracownikom, ale nie niższe od kwoty wynagrodzenia najniższego (§ 10 rozporządzenia). W istocie więc przedmiotem rozpoznawanej sprawy jest określenie podstawy wymiaru składki i to zarówno w znaczeniu formalnym jak i faktycznym. Wysokość kwotowa składki jest jedynie konsekwencją ustalenia podstawy jej wymiaru .

Zgodnie z treścią art. 393 pkt 5 KPC w sprawach o określenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne kasacja nie przysługuje.

Kierując się powyższymi względami Sąd Najwyższy, stosownie do treści art. 393⁸ § 1 KPC, orzekł jak w sentencji.

=====